



Klimalovens revidering

Ungeklimarådets positionspapir - december 2024

Opsummering af hovedpointer

- **Ungeklimarådets rolle:** Ungeklimarådet skal formelt indskrives i Klimalovens § 3 som rådgiver for Klima-, Energi- og Forsyningsministeren.
- **Klimamål:** Danmark bør være ambitiøse og klimaneutrale senest i 2045 med mindst 80% reduktion i 2035 eller klimaneutrale i 2040 med 85% reduktion i 2035.
- **Gasfordeling:** Kommende klimamål skal have tilhørende pejlemærker for gasfordeling, og der skal være et større fokus på reduktion af metan.
- **Afbrænding af biomasse:** Bør medregnes i danske udledningsopgørelser.
- **Samfundshensyn i klimaloven:** Skal revideres med fokus på opkvalificering af arbejdskraft, generationskontrakten og inddragelse af natur og miljø.
- **Danmarks globale udledninger:** DK's globale klimaaftryk skal medtages i klimalovens målsætninger uden at kompromittere opfyldelsen af de nationale mål.
- **Rigsfællesskabet:** Ungeklimarådet opfordrer til et formaliseret klimasamarbejde med Grønland og Færøerne herunder i udformningen og revideringen af klimaloven.
- **Usikkerheder og langsigtet opfyldelse af klimamålene:** Klimamål bør knyttes til konkrete CO₂-niveauer for at undgå usikkerheder i og ændringer af beregningsmetoder samtidig med at CO₂-budgetter og sektorsspecifikke mål bør indføres.
- **Opfølgningsmekanisme:** Ungeklimarådet opfordrer til at indføre en mekanisme for at sikre politisk ansvar for klimamålenes opfyldelse.

1. Ungeklimarådet skrives ind i Klimaloven

I revideringen af klimaloven bør generationskontrakten mellem Danmarks unge konkretiseres, således at Ungeklimarådet formelt indskrives i lovens kapitel 2, der herefter omfatter "Klimarådet og Ungeklimarådets opgaver". Derudover foreslås lovens § 3, stk. 1,

ændret således, at Ungeklimarådet indskrives eksplicit som uvildig rådgiver på klimaområdet.

2. Fremtidens klimamål

Opsummerende:

- Vi mener som minimum at Danmark skal være klimaneutral i 2045 i overensstemmelse med regeringsgrundlaget fra 2022, og at klimamålet for 2035 mindst skal ligge på 80%.
- Klimarådet og Klimaministeriet bør hurtigst muligt analysere mulighederne for og omkostningerne ved at fremrykke målet for klimaneutralitet yderligere til 2040 og hæve 2035-målet til 85%.
- Ungeklimarådet mener, at der bør være et større fokus på at reducere metan og lattergas fremover, og at der i klimaloven skal indskrives pejlemærker for fordelingen af drivhusgasser.

Uanset om klimaloven bliver revideret eller ej, skal der fastsættes et reduktionsmål for 2035. Fastsættelsen af dette mål giver dog også anledning til fremrykning af målet om klimaneutralitet, og fastsættelsen af 2035-målet bør ske med henblik på at muliggøre målet om klimaneutralitet.

For at fastsætte de danske klimamål, har vi taget stilling til de 3 præmisser, som Klimarådet beskriver i deres [analyse af Danmarks klimamål fra 2022](#):

1. *Hvilket mål for den globale temperaturstigning vil vi have? Vi bør leve op til Parisaftalens målsætninger om at begrænse temperaturstigningen til 1,5 grad i stedet for overshoot af 1,5 grader eller 2 grader som mål.*
2. *Hvor meget har Danmark ansvar for at reducere i forhold til andre lande? Vi bør påtage os vores historiske og socioøkonomisk velstillede ansvar og dermed reducere mere end andre lande i stedet for at gå ud fra, at alle kan og bør reducere lige så meget som os.*
3. *Hvor stor en sikkerhed skal der være for at temperaturmålet nås? Ud fra et forsigtighedsprincip, bør vi vælge et mål der giver mindst en 67% sandsynlighed for opnåelse af temperaturmålet i stedet for den gængse 50%.*

Her står vi som unge dog i et dilemma. I Klimarådets analyse bliver det slået fast, at overholdelsen af 1,5 graders-målet ville kræve, at 2030-målet skulle hæves til 95%, og at vi i 2035 skulle reducere med 105%. Indregner vi Danmarks ekstra ansvar, vil højere klimamål ikke engang kunne bringe os inden for 2 graders-målet. Og tager vi højde for forsigtighedsprincippet, vil vores nuværende klimamål ikke bringe os ud af 1,5 graders-overshoot inden 2100.

Ikke ét af de kriterier som vi, på baggrund af Klimarådets anbefalinger, ville bruge til at fastsætte fremtidens klimamål, kan vi opnå. Som et råd af unge er den realitet svær at sluge. I mangel på udsynet til en begrænsende faktor for, hvor ambitiøse vi bør være, mener Ungeklimarådet, at det bedste at gøre i den her situation er så meget som muligt.

Danmark skal som minimum være klimaneutral i 2045 og klima-negative svarende til en 110% reduktion i 2050, som SVM-regeringsgrundlaget lægger op til. For at sikre en lineær reduktionssti, bør klimamålet for 2035 altså mindst ligge på 80%.

Samtidig bør vi undersøge, om vi ikke kan gøre mere. Vi mener derfor at Klimarådet og Klimaministeriet hurtigst muligt bør analysere mulighederne for og omkostningerne ved at fremrykke målet for klimaneutralitet yderligere til 2040, som [Concito](#) og [Rådet for Grøn Omstilling](#) allerede har anskueliggjort, og dermed hæve 2035-målet til 85%.

2.1 Større fokus på gasfordelingen

I dag er vores klimamål regnet i CO₂-ækvivalenter, og alle andre drivhusgasser end CO₂ er indregnet ved at gange med en konstant faktor baseret på deres opvarmningspotentialer over 100 år (GWP100). Det lange udsyn er klogt, fordi det giver grobund for langsigtede strategier, men på den korte bane skjuler det også store opvarmningspotentialer for visse gasser.

[Bruger vi i stedet GWP20 går metan f.eks. fra at være 28 gange mere potent end CO₂ \(ved GWP100\) til at være 84 gange mere potent.](#)

Derfor har fordelingen af gasser en væsentlig rolle at spille i, hvordan forskellige danske klimamål påvirker klimaet. [Klimarådet anslår](#) at et større fokus på reduktionen af metan på den korte bane f.eks. kan gøre lige så stor forskel på temperaturstigningen som at hæve 2030-målet til 80%.

Danmarks procent-mål kommer i dag ikke med et anslået af fordeling af gasser, hvilket både skaber usikkerhed omkring målenes effekt og hvor meget forskellige sektorer skal bidrage.

Da omregningen vha. GWP100 er en international standard med en række fordele, mener vi ikke, at det er hensigtsmæssigt at stoppe brugen af denne metode. Ungeklimarådet mener dog i stedet, at der bør sættes pejlemærker for gasfordelingen ved hvert klimamål, så det er mere gennemsigtigt, hvilke reduktioner regeringen ønsker, hvilken opvarmning vi bidrager til og hvilke reduktioner erhvervet skal arbejde efter.

Vi mener desuden, at der, som Klimarådet selv argumenterer for, bør være et større fokus på at reducere metan i disse pejlemærker, ved at læne sig op af scenarierne 'Adfærd' eller 'Nye markeder' i [Energistyrelsens KP22-scenarier](#).

2.2 Udledninger fra afbrænding af biomasse inkluderes

Danmarks største vedvarende energikilde, biomasse, betragtes i langt de fleste tilfælde som CO₂-neutral i dansk regi.

Det er imidlertid behæftet med usikkerhed ([Klimarådet, 2018](#)), i hvor stor udstrækning biobrændsel som energikilde bidrager til klimaforandringerne, da udledninger fra afbrænding af træ, som for alle andre fossile energikilder, tilføres atmosfæren og derfor allerhøjest bliver imødekommet af et tilsvarende optag flere årtier i fremtiden, hvor effekterne på klimaet allerede vil være bemærkelsesværdige.

Ungeklimarådet mener, at udledninger skabt ved afbrændingen af biomasse skal medregnes uden begunstigelser i metode.

Dette vil adskille Danmarks regnemetoder fra standarden brugt i UNFCCC, og når vi skal indsende vores nationale målsætninger, skal biomassen regnes ud for at kunne sammenligne mål. Vi mener dog, at det stadig giver mening at inkludere udledninger i de nationale regnskaber, da det kan sikre, at Danmarks grønne omstilling ikke bliver afhængig af brænde træ af. Derudover kan Danmarks ambitiøse inklusion hjælpe med at skubbe på for at ændre regnemetoderne internationalt.

3. Revidering af samfundsmæssige hensyn

I relation til klimaindsatsens guidende principper er Ungeklimarådet fortalende for en revidering af hensynene, der afspejler udviklingen i samfundet og tager højde for den nye viden, der er kommet til siden klimalovens vedtagelse i 2020.

Ungeklimarådet ser gerne en revidering af klimalovens § 1, stk. 4, således at princip nr. 2 erstattes med følgende:

- 2) Indfrielsen af Danmarks klimamål skal ske under hensyntagen til både den langsigtede grønne omstilling, bæredygtig erhvervsudvikling, dansk konkurrencekraft, langsigtede sunde offentlige finanser, beskæftigelse i den grønne omstilling og opkvalificering af relevante erhverv og uddannelser.

Ungeklimarådet ønsker derudover at følgende principper medtages:

- 5) Bekæmpelse af klimaforandringerne og beskyttelse af natur og miljø er en del af generationskontrakten og har betydning for unges fremtid og sikkerhed, og den grønne omstilling af samfundet skal derfor tage hensyn til og inddrage unge så den fremtidige grønne generationskontrakt sikres.
- 6) Danmarks klimapolitik skal herudover også tage hensyn til de positive samfundsmæssige gevinster som klimahandling medfører og risikovurderinger af diverse ekstreme vejrhændelser.

Vi vil dog gerne understrege, at samfundsmæssige hensyn aldrig må stå i vejen for Klimalovens målopfyldelse, men skal indgå som guidende principper for, hvordan disse opnås.

4. Danmarks globale udledninger

I den nuværende Klimalov er reduktionsmålene for drivhusgas alene knyttet til emissioner, der udledes og optages på dansk grund. Ungeklimarådet mener imidlertid, at tiden er kommet til at tage næste skridt: Vi skal inkludere danske borgere, virksomheder og myndigheders globale forbrugsbaserede klimaaftryk i Klimalovens målsætninger.

Som det fremgår af Klimalovens paragraf § 1, stk. 4., nr. 1, er klimaudfordringen en global problemstilling, der kræver at Danmark påtager sig rollen som et foregangsland ([Klimaloven, 2021](#)). For at leve op til denne ambition, er det nødvendigt, at vi også reducerer vores internationale udledninger.

Siden 2021 har Energistyrelsen udarbejdet en årlig rapport om *Danmarks globale klimapåvirkning*, som synliggør vores klimaaftryk i resten af verden ([Energistyrelsen, 2024](#)). Disse data giver et solidt grundlag for at udvikle konkrete målsætninger til en revideret klimalov for på den måde at arbejde hen imod at reducere vores globale udledninger. Rapporten fra 2024 illustrerer, at over halvdelen af udledningerne fra Danmarks samlede forbrug finder sted uden for vores territoriale grænser. Heraf stammer hele 59% af udledningerne fra husholdningernes forbrug alene ([Energistyrelsen, 2024](#)). Dette understreger, at selvom Danmark er et relativt lille land, efterlader vi et markant klimaaftryk i verden. Det gennemsnitlige klimaaftryk per dansker ligger på 11-13 ton CO₂e årligt ([Energistyrelsen, 2024](#) ; [Concito, 2023](#)). Til sammenligning skal klimaaftrykket pr. verdensborger ned under 3 tons CO₂e for at opfylde Paris-aftalens målsætning om at begrænse den globale opvarmning til 1,5 grader ([Concito, 2023](#)).

Derfor anbefaler Ungeklimarådet, at Danmark sætter reduktionspejlemærke for danmarks forbrugsbaserede udledninger, samt sætter de nødvendige pejlemærker, strategier og initiativer for at kunne levere på disse. Dette skal indskrives som en del af Klimalovens formålsparagraf, hvor formålet med loven skal udvides til at handle om alle udledninger, som Danmark råder over. Derudover skal Danmark arbejde hen imod at kunne sætte konkrete mål for at reducere vores globale klimaaftryk.

Dette arbejde skal vel og mærke gøres uden at det kompromitterer de territoriale reduktionsmål, som fortsat skal være i fokus. Vi understreger nødvendigheden af at holde regnskabet for territoriale og globale udledninger adskilt, så begge områder prioriteres og monitoreres parallelt. På denne måde kan Danmark tage skridtet videre som en frontløber i den globale klimaindsats.

Derudover skal rammeværket i Klimalovens globale indsats styrkes. Den globale afrapportering og den globale strategi skal begge gøres til selvstændige leverancer i Klimaloven på linje med klimastatussen, klimafremskrivningen og klimaprogrammet. Derudover skal kommende klimahandlingsplaner inkludere detaljerede planer for de indsatser, som skal sikre opfyldelsen af forbrugsbaserede pejlemærker og på sigt mål.

4.1 Klimavenlig finanssektor

Danmarks finanssektor skal i langt større grad bidrage til den grønne omstilling ved at flytte deres investeringer fra klimaskadelige virksomheder og projekter over i klimavenlige alternativer. Ungeklimarådet har i oktober 2024 udarbejdet et særskilt positionspapir for en klimavenlig finanssektor, som kan tilgås [her](#). Positionspapiret indeholder følgende forslag:

1. Finanssektorens finansierede udledninger skal reduceres med 70% i 2030 og 100% i 2050 relativt til 2020.

2. Der skal fra 2026 indføres et forbud mod lån og investeringer i fossile projekter og i virksomheder, der etablerer nye fossile udvindingsprojekter, fra danske finansielle institutioner.
3. Danmark skal arbejde for at EU's grønne taksonomi ikke klassificerer naturgas og biobrændsel som bæredygtigt.
4. Nationalbanken skal i langt større grad tage hensyn til klima, natur og biodiversitet

4.2 Samarbejde med og inklusion af Rigsfællesskabet (Færøerne og Grønland)

Klimaloven gælder ikke for Færøerne og Grønland, fordi sagsområdet varetages af de færøske og grønlandske myndigheder. Ungeklimarådet er fortalere for at Færøerne og Grønland fastholder selvbestemmelsen på klimaområdet.

Ungeklimarådet opfordrer imidlertid til at man i Klimaloven indskriver en formalisering af klimasamarbejdet på tværs af medlemmerne af Rigsfællesskabet af hensyn til, at Danmarks klimapolitik og mål har stor indflydelse og konsekvenser for Færøerne og Grønland. Derfor ser Ungeklimarådet en værdi i, at Rigsfællesskabet aktivt samarbejder på klimadagsordenen, og at Rigsfællesskabets medlemmer af Folketinget inviteres ind i forhandlingsrummet omkring Klimaloven.

5. Klimalovens usikkerheder og den langsigtede opfyldelse af klimamålene

Den nuværende klimalovs simple sammensætning er elegant, men medfører desværre en række usikkerheder. Hvordan forholder vi os til vores klimamål? Skal vi sigte efter at ramme dem præcist, eller skyde over for en sikkerheds skyld? Og kan vi pludselig stå langt bedre eller dårligere som konsekvens af ændrede beregninger af emissioner? For at undgå disse usikkerheder mener Ungeklimarådet følgende:

- Der skal udarbejdes CO₂-budgetter for Danmarks resterende udledning og tilhørende budgetbaserede mål. Ungeklimarådet læner sig i udmøntningen af målene op af Klimarådets anbefalinger for 2035-målet. CO₂e-budgetter er et vigtigt værktøj, som Danmark har været alt for længe om at hive op af værktøjskassen.
- Skiftende baselines i niveauet for udledninger i 1990 har skabt usikkerhed omkring målopfyldelse i perioder. Ungeklimarådet anbefaler, at der i Klimaministeriet sættes et fast baseline-niveau for udledninger i 1990, som kun kan ændres hvert femte år i forbindelse med udgivelsen af klimahandlingsplanen. Denne baseline sikrer, at ændrede regnemetoder ikke kan gøre opfyldelsen af et budgetmål umuligt eller langt nemmere.
- Ungeklimarådet går ind for, at der ved opfyldelse af klimamålene indregnes en 'CO₂e-buffer,' således at Danmark har en mere sikker position i forhold til at opfylde Klimalovens mål. En større 'CO₂e-buffer' vil give hurtigere klimahandling. Det er at udvise rettidig omhu, at indregne en sådan 'buffer' hurtigst muligt i Danmarks CO₂e-budget og/eller klimamål. En 'buffer' kunne f.eks. være, at vi skal sigte efter at have 3 % af vores CO₂e-budget tilbage i slutningen af en reduktionsperiode.
- På linje med Klimarådets anbefalinger, mener vi, at der bør indføres sektorspecifikke pejlemærker. Sektorspecifikke pejlemærker kan sikre, at andre sektorer ikke skal

kompensere, hvis enkelte sektorer ikke lever op til de reduktionsplaner, som regeringens klimaprogram sætter for dem.

5.1 Opfølgningsmekanismer

For at sikre at en siddende regering kan stilles til ansvar for brud på eller manglende efterlevelse af Klimalovens målsætninger er det Ungeklimarådets holdning, at der i lovens § 1 bør indsættes en 'accountability-mekanisme'. Dette kan f.eks. indføres ved at indsætte et nyt stk. 3 med følgende eller lignende ordlyd: "Hvis Klimarådet vurderer, at Danmarks reduktionsmål afviger mere end 3 %-point fra målet det givne år regnet som en lineær reduktion, skal Folketinget genbesøge klimaloven samt revidere regeringens klimaprogram således, at der indføres mere ambitiøse tiltag med det formål at Klimarådet igen skal anse Danmarks reduktionsmål for mulige at opnå." Den ønskede effekt er at tilskynde politisk opmærksomhed i tilfælde af afvigelse fra reduktionsmålene, men Ungeklimarådet er opmærksom på, at der er risiko for nedjustering af målsætninger ved eventuelle genbesøg.